

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei, fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta) Református lelkész hivatala, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

Esperesi székfoglaló

Tartotta: **Csernák Béla**, a bihari egyházmegye esperese.

Megilletődéssel fogadom, hálásan köszönöm az egyházmegye kitüntető bizalmát. Erőtelennek érzem magamat a rám váró feladatokra s alázattal borulok le a könyörülő Isten előtt, hogy legyen segítségére az én gyarlóságomnak.

Ösmerem azokat a feladatokat, amelyek elé állítottam. Mint gyermek-ifjú annak oldala mellett növekedtem, aki oly szeretetre méltó patriarchalis módon kormányozta egyházmegyéjét, hogy nevét még ma is áldva emlegetik az ugocsai apró falvakban. — Mint lelkész — szolgálatom első esztendejétől mind mostanig közelről szemlélhettem annak munkáját, aki a modern idők Scillái és Charybdisi között két évtizeden át bámulatra méltó kormányzó bölcseséggel vezérrelte egyházmegyénket s akit a tiszántúli egyházkerület esperesei nyíltan mesteröknök vallottak, s akit kerületünk oda emelt, amelynél magasabbra református lelkész nem emelkedhetik. Akár a halottat, akár az élő tekintem mértéknek, mindenképpen sokszorosan érzem törpe voltomat.

De ha már tetszett a Gondviselőnek, hogy ide állítsa csekélységemet, megnyugtat az a tudat, hogy van egy szent talizmánom, amelyet atyáimtól örököltem, akik másfélszáz esztendőn át szolgálták ref. egyházunkat. Ez a talizmánom egyházam forró szeretete. Ez hozott a lelkipásztori pályára, ez irányította eddig minden lépésemet, ez tölti el ma is egész valómat, és szinte meghatványozódik bennem ama roppant missió elgondolására, amely a magyar református egyházra itt e földön vár, ahol élünk, s halnunk kell. Világos előttem, hogy a parancs: *elmenvén tanítsatok minden népeket* — ami egyházunkra azt jelenti, hogy az evangéliumot oltsa bele a magyar nép szívébe, hogy ez legyen abban megtartó erő; tartsa meg itt magyarnak a magyart, s a nagy katasztrófák után segítse erkölcsi újjászületéshez.

Ebben a munkában részt kell venni az egyház minden intézményének: templomainak, iskolái-

nak. Épen azért gondoskodnunk kell, hogy ezek az intézmények a nagy feladatokra alkalmasok legyenek. Templomi, szorosabban vett egyházi munkánk elé talán nem gördülnek nagy akadályok, annál nagyobb veszedelemben vannak iskoláink. Jogainkat ugyan békekötések biztosítják, a valóságban — kiváltképen iskoláinkat, a jövő nemzedék nevelő helyeit, az erőszak atmoszférája veszi körül. Hogy mi lesz az én teendőm, — megmutatja esküm, hogy egyedül törvényes egyházi felsőbbségem utasításainak és rendeleteinek engedelmeskedve, egyházam jogait, szabadságát, alkotmányát fenntartani, védelmezni és fejleszteni teljes erőmmel igyekezzem.

Az átélt idők nemcsak külső jogi helyzetünkben idéztek elő nagy változást, de megváltoztak gyülekezeteink belső békéjét és jórészt a hit és erkölcsi élet fundamentumait is. Azok a turbulens, zavart kedvelő elemek, amelyek ma a politikai mezőkön nem érvényesülhetnek, gyülekezeteink belső békéjét rongálják — és karöltve az ősemberi gonosszal: az önzéssel, megbénítják egyházunk és iskoláink munkáját, megadályozzák őket a fentebb említett szent missziójokban. Ezeket nem a jog, törvény és igazság fegyvereivel tehetjük ártalmatlanokká, egyedül csak a Jézus Krisztusból kiáradó hatalommal, az evangéliummal, amelynek szellemével kell megteljedniök a pásztoroknak és tanítóknak, a presbýtereknek és egyháztagoknak. Valóságos új reformációra van szükségünk, hitbeli és erkölcsi megújulásra. Rajta lesznek, hogy gyülekezeteink az evangélium szellemével megteljesedjenek; hogy mindenütt jó rend és békeség virágozzék és a külső-belső építés munkája eredményes legyen. — Isten dicsőségére.

A kötelességnek ez az útja nem lesz előttem lehetetlen. Hiszen együtt fogok azon járni egyházmegyénk újonnan választott gondnokával, a mi dicsekedésünkkel, aki bátor, tetőtől talpig igaz férfi, aki erős lesz ott, ahol én gyöngye leszek, — együtt fogunk járni az egyházmegye ama jeles férfiáival, akiket a közbizalom érdemeiknél fogva elhívott az egyházmegye szolgálatába; sőt ott fogom találni lelkipásztor testvéreimmel, tanító atyám-

fiaival, egyházunk hitbuzgó tagjaival, akiknek szíves jóindulatába a legnagyobb tisztelettel ajánlom magamat.

Dr Thúry Kálmán gondok székfoglalója.

Dr Thúry Kálmán eskü tétele után hosszabb székfoglalót tartott. Mindenek előtt megköszönte a megválasztását. Jelezte azután, hogy részletes program adására két okból nem vállalkozhatik. Először azért nem, mert a választás időtartama rövid. Azután így folytatta:

De egy másik ok is a részletes program kifejtése ellen szól. Ma minden társadalmi közület bizonytalan forrongásban van. A szükséges konsolidáció hiánya miatt különösen nem tudnak az egyházi közületek szilárd elhelyezkedést találni, amelyeknek viszonya az államhoz és egymáshoz még súlyos probléma gyanánt lebeg fejünk felett. Ilyen helyzetben a békés időnyugodt, program-szerű cél kitűzése nemcsak lehetetlen, de meddő munkát is jelentene, mert a hétről hétre, néha napról napra változó helyzet mindig megfelelő, tehát előre formába sem önthető magatartást és működést kíván a vezetőktől.

De ha ez így is van, ami kétségbe alig vonható, az egyházunk általános szelleméből és történetéből kisugárzó erkölcsi erő részletes program alkotás hiányában is két cél felé mutat nekünk. Az egyik irányjelző oszlopra ez a jelmondat van felírva: Védelmezzük meg autonomiánkat kifelé, a másik oszlopra pedig ez: Őrizzük meg hiveinket befelé. — Mindkét cél egy és ugyanazon eszmény megvalósítására irányul és úgy annyira egymásba kapcsolódó és egymásból folyó lelki munkásságnak összességét jelenti, hogy a hitélet erősítése egyedül is reá vezet az egyház alkotmány megvédésének kívánatos lelki dispoziójára, mert a hithű emberrel vele jár a bevált intézményeinkhez való hűséges ragaszkodás is.

Amíg azonban a külső viszonylatok kedvező megoldása csaknem kizárólag az egyház hivatalos szervezetének felsőbb tagozataira vár, addig a belső munkásság, a voltaképeni építő munkásság az egyházi élet elsődleges megnyilvánulásában, vagyis az egyházközségi életben találja meg a maga működési körét. Itt van a mi programunk minden lényeges kérdést átfogó és megoldó összefoglalata. Ide ereszti a mi egyházunk gyökérszála, hogy a demokratikus közösség táplálásához szükséges életnedvet hamisítatlan minőségben és kellő mennyiségben megkaphassa. Tudjuk, hogy míg ezek a gyökérszálaik kellőképpen működnek, addig nem kell féltenuünk a törzset az elpusztulástól. De a múlt példája óvatosságra és okulásra

int. Az emberi tudás gőgös fanatikusai és éretlen akarnokai nem rég kőfalnak vitték a jelszavakkal elkábitott ember tömegeket. Az emberi elme végeessége pörbe szállt a véghetetlen Isten fogalmával s a megcsalódott emberiség összezuzott lélekkel eszmélt rá az elkövetett botorságokra.

Itt van tehát az a kellő lélektani időpont, amikor az egyházi belsőépítő munkásság hálás talajra talál. Csak fogjanak hozzá az arra hivatottak s elsősorban a lelkészek és tanítók, mert mai munkásságuk egy biztos jövő kiépítésének zálogát jelenti. De éppen ezen munka sikere érdekében vegyék fontolóra a mi derék lelkészeink azt is, hogy az egyház kormányzás szükséges teendői mellett sem szabad az egyházközségek életét egy élettelen bürokratizmus színterévé tenni. A lelkész ne a törvény alapján parancsoljon, hanem a lélek erejével vezessen gyülekezésében. A hivek engedelmissége ne a kényszer alapján, hanem a szeretet és megértés talajából fakadjon. De értsék meg a hivek is, hogy amikor az egyház az Ő lelki szükségleteiről gondoskodik, anyagi áldozatot is igényel hivetől, mert a mai társadalmi élet a szellemi és anyagi javak összetételéből áll s bármelyiknek hiánya az élet működés fennakadására vezet. Igyekezzenek azért a hivek az élet anyagi lehetőségét mindenütt megadni az egyházaknak és törekedjenek lehetőleg mentesíteni lelkészeiket és tanítóikat az anyagi gondok terheitől, hogy ezek szabadon szentelhesék magukat ama hivatásnak, amely az emberek tekintetét a földi rögzöktől a magasságban lakozó eszmény felé irányítja.

A bihari egyházmegye rendkívüli közgyűlése.

A bihari egyházmegye rendkívüli közgyűlése a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le június 26-án Nagyváradon, a Tanítónőképző intézet dísztermében. Az egyházi és világi képviselők csaknem teljes számban megjelentek, sőt ottan láttuk — megjelenésekor őszinte szeretettel, lelkesedéssel ünnepeltük — főtiszteletű Sulyok István püspök urunk ömeltőségét is.

A közgyűlésnek különös jelentőséget adott — ami különben a rendkívüli közgyűlés összehívását is indokolja — az elnökség és az ujonnan választott tisztviselők beiktatása.

A közgyűlést a 90-ik zsoltár 1-ső verse és az új esperes buzgó imádsága vezette be. Megalakulván a közgyűlés, tudomásul vette a helyettes esperes időszaki, valamint a szavazatbontó bizottság jelentését, mely jelentés tudomás vétele után Tatar Zoltán helyettes egyházmegyei gondnok üdvözli Csernák Béla nagyváradai lelkészt, az

egyhangulag megválasztott új esperest és felhívja az eskü letételére. — És ami ezután következett, felejtethetlen lesz azok számára, akik megpróbáltatásokkal küzdő egyházunk érdekeinek legkisebb parányát is szívükön viselik.

Az üdvözlő beszéd után Csernák Béla leteszi az esperesi esküt és beszédet mond. Ez a beszéd nem volt székfoglaló — hiszen a mostani megbízatás a decennium végéig tart, — de minden esetre olyan program, amelyet magáévá kell hogy tegyen eszményeinknek legjellegzetesebb képviselője is. Eszményi beszédet tartott Csernák Béla. Felölelte egyháztársadalmi életünk minden jelentős kérdését. Kitént e beszédből, hogy szíve, tudománya, lelkipásztori gyakorlata egyaránt van az új esperesnek, és mindenestre a jelenkorban él, aki ismeri ennek a kornak mozgató eszméit, kívánatait, szükségleteit, és azokhoz kíván alkalmazkodni, azokban akar az Isten országa buzgó munkása lenni. Képessége, energiája, elhivatása megvan az új munkához, hisszük: el nem marad az Isten áldása. — Az új esperes beszéde után dr. Thury Kálmán egyházmegyei gondnok eskütétele majd beszéde következett, aki kifejezetten programot szintén nem ad, de mégis bevilágította kálvinista hitének, szívének mélységes gazdagságát. Éreztük, hogy dr. Thury Kálmán a jelenkor embere, aki nagy várakozásainknak minden tekintetben megfelel.

Mint lelkészi tanácsbíró az eskütétel után Nagy Vilmos tanítónőképző-intézeti igazgató bizonyosságot tett a „Szentlélek által” történt megvilágosításáról, amely 18 esztendővel ezelőtt arra készítette, hogy a református egyház szolgálatába álljon. — Érdemeit ismerjük, és amikor magas tisztségekre méltattuk: az elismerést dokumentáljuk.

A világi tanácsbírók nevében dr. Olasz Béla mondott mélyen járó beszédet, melynek elhangzása után dr. Szeghalmy Sándor jegyzőtársa nevében is hálás köszönetet fejezett ki a presbiteriumok részéről megnyilvánult bizalmáért.

Ezekon kívül közérdekű tárgya a közgyűlésnek alig volt s letárgyálván a közgyűlés előtt tartott lelkészértekezletnek azon felterjesztését, hogy az erdélyi, illetőleg országos lelkészegyesületbe belép s a Székelyudvarhelyen tartandó kongresszuson különben is résztvevő Major Gyula, Tarnóczy Lajos és dr. Bodnár Gábor lelkészekkel képviselteti magát; a közgyűlés mindvégig beható érdeklődés mellett véget ért.

Közgyűlés után közebed és délután 3 órakor bírósági ülés volt.

Baka Béla,
egyházmegyei jegyző.

Halottaink

Szilgethy Elek, a biharkeresztesi egyház 31. éven át volt lelkipásztora 72 éves korában április 22-én meghalt. Előbb Zsákán 10 évig, azt megelőzően Végváron volt lelkész és majdnem fél-századig működött. Temetésén egyházának tagjain kívül a biharmegyei közigazgatás tisztviselői és a vidék előkelő lakosai nagyszámmal jelentek meg.

Szentpétery István tiszamogyorósi lelkész életének 61. szolgálatának 33-ik évében másfél-évi szünet után május 14-én elhunyt.

Kiss Andor debreceni s. lelkész életének 25-ik évében május 7-én váratlanul meghalt. Jellemző tehetségű ifjú volt, ki az orvostudományokat is buzgón hallgatta. Elhunytát édes anyja özvegye, Kiss Bertalanné és testvérei gyászolják.

Meghaltak Kulcsár Endre és dr. Nagy Zsigmond a debreceni főgimnázium régi neves tanárai is. Az előbbi a magyar nyelvnek nemcsak kitűnő tanítója, de művelője is volt s a Magyar stylus c. munkájának 3-ik kötetét nyugalmazott korában adta ki. Az utóbbi német és holland nyelvész volt, ki papi képzettséggel is bírt. Legyen áldott emlékezetük.

Külföld

Dr. Baltazár Dezső Amerikában. Baltazár Dezső püspököt Amerikában mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadták. Jellemző a Testvériség című amerikai lap megjegyzése: „Károlyi Mihály óta nem készültek lázasabban magyar ember fogadtatására Bridgeporton. Május 27-én utazott oda Newyorkból, ahol a magyar egyesületeket értekezletre hívta össze s a tiszteletére rendezett estélyen hosszabb beszédet mondott. 30-án kihallgatáson fogadta Harding elnök a Fehér Házban és hosszabb eszmecserét folytatott vele. A háború óta ő az első magyar, kit az elnök fogadott.

Egyházi hírek

A gyantai református egyház hívei szép példáját mutatták fel a hitből fakadó áldozatkésztségének. Templomuk renoválására 80.000 lelt vetettek ki és fizettek be, s ezenkívül minden fuvart maguk teljesítettek, úgy, hogy a kivetett összegnek mintegy a felét megtakarították. E nehéz időben az áldozatkésztségnek ily rendkívüli nagysága minden tiszteletet megérdemel s a gyantai hívek valóban példaként világíthatnak sokkal nagyobb gyülekezeteink előtt is.

Új harangöntő Gyórokon, Aradmegyében új harangöntő létesült. A tulajdonosok református emberek és az eddig ismert öntődéknél jutányosabb áron készítenek tartós jótállással harangokat.

A szalmári református tanítónőképző igazgatójává László János h. igazgatót választotta az intézet igazgatótanácsa.

Szép alapítvány. Szabó Zoltán, a nagyszalontai egyházmegye új gondnoka, abból az alkalomból, hogy az egyházmegye 100 éves jubileumi ünnepélyén foglalta el székét, 3000 lei alapítványt tett, a felállítandó internátus javára. — A belényesi egyház e célra 1200 leit adott.

Tájékoztásul a felekezeti iskolák, illetőleg tanítók, államsegélye tárgyában. A Ref. Szemleiben olvassuk a következőket: Az igazgatótanács a következőket hozza az érdekeltek tudomására: Tudvalévő, hogy a közoktatásügyi minisztérium kolozsvári államtitkársága ismételt kimutatásokat kért be az egyházi főhatóságoktól a felekezeti tanítók államsegélyének kiutalása céljából. Egyházkerületünk igazgatótanácsa ismételtan be-terjesztette a kívánt kimutatásokat s írásban is, személyesen is sürgette az államsegély kiutalását még pedig tekintet nélkül arra, hogy az iskola 1918 előtt vagy után létesült-e? Az államsegély kiutalására vonatkozólag szóbeli ígéretet több ízben kapott az igazgatótanács, de írásbeli felelet csak pár nappal ezelőtt érkezett főhatóságunkhoz. Ez az irat, mely f. évi május 13-án, 42097—1922. sz. a. kelt, így hangzik: „Tisztelt Igazgatótanács! 8258—1921. sz. iratukra van szerencsénk értesíteni, hogy az iskolák segélyezésére intézkedések fognak tetetni, melyeket annak idején közölni fogunk. Jelenleg nem nyilatkozhatunk sem az összegre, sem pedig az engedélyezés idejére nézve. Vezérigazgató helyett: Chirilla.” Mint hírlik, csak olyan iskolákat akarják állami segélyben részesíteni, ahol az állam nem tart fenn magyar nyelvű állami iskolát, vagy ahol az nem képes befogadni az összes növendékeket.

A református polgári leányiskolába az 1922—23. iskolai évre július hó 3., 4. és 5. napjain vagyis hétfőn, kedden és szerdán délelőtt 10 órától 12 óráig lehet az intézet disztermében beiratkozni. Minden tanuló tartozik magával hozni születési anyakönyvi kivonatát, himlő-ujraoltási igazolványát és az iskolai bizonyítványát. — Ugyanezek a napokon kell a kérvényeiket benyújtani azoknak a tanulóknak, akik a református tanítónőképzőben akarják tanulmányaikat folytatni. Ezen kérvények a fenti okmányokon kívül még olyan hatósági orvosi bizonyítvánnyal is felszerelendők, amely a folyamodóknak a tanítónői pályára alkalmas voltukat igazolja.

A református tanítónőképző-intézeti internátusba a felvételért július 10-ig lehet folyamodni. Az internátusba 10 évnél idősebb leányok vétetnek fel — felekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj pénzben évi 4000 lei, ezenkívül egy és fél métermázsza liszt és 10 kg. zsir. Az intézet nagy súlyt helyez arra, hogy a bentlakók az idegen nyelvekben és zenében elsősorú mesterektől nyerjenek kiképzést. Minthogy az intézet mosatást nem vállal — a tanulók fehérnemű és ruhátára a szülők tetszése szerint állítható össze. Felvilágosítást szívesen ad az Igazgató ság.

Sorsjegyek huzása. A nagyszalontai ref. egyházmegye által felállítandó internátus javára rendezett sorsjáték sorsjegyeinek huzása június hó 5-én délután 5 órakor megtörtént. Nyertek a következő sorsjegyek: 41 sz. sorsjegy egy doboz levélpapírt, 1000 sz. sorsjegy egy hárskosarat terítővel, 1678 sz. sorsjegy egy cigaretta tartót, 4215 sz. sorsjegy 2 drb. feikendőt, 1773 sz. sorsjegy egy dohánytartót, 2796 sz. sorsjegy egy szenes vasalót, 145 sz. sorsjegy egy üveg pezsgőt, 2077 sz. sorsjegy egy olajfestményt, 535 sz. sorsjegy 10 mm. tűzifát, 3233 sz. sorsjegy egy mm. tengerit, 4431 sz. sorsjegy egy mm. buzát, 1757 sz. sorsjegy hat drb. ezüst kávéskanalat, 3258 sz. sorsjegy egy arany női órát, 129 sz. sorsjegy 1 drb 1 éves tenyészkcát, 874 sz. sorsjegy 1 drb 1 éves üszőborjut, 212 sz. sorsjegy 1 drb 1 éves kanca csikót, 2647 számú sorsjegy 2 hold szántóföldet.

Iskolaszéki elnökök, igazgatók és nostrifikáló vizsgálat előtt álló tanítók figyelmébe! **ROMÁNIA FÖLDRAJZA** a napokban hagyja el sajtónkat a dr Caba Ágoston királyi tanfelügyelő és Nagy Vilmos ref. tanítónőképző intézeti igazgató által írt Románia Földrajza című körülbelül 90 oldalas tankönyv. A könyv a tanterv szigorú szemmel tartásával készült, a magyar tannyelvű elemi népiskolák IV. osztálya számára a tananyag azonban oly gondos és részletes összeállítású, hogy a nostrifikáló vizsgálat előtt álló tanítók a kívánt anyagot ilyen kimerítő összeállításban sehol nem találják meg. A román nemzeti történelem vonatkozásaival dr Caba Ágoston egészítette ki a könyvet. Bolti ára előreláthatólag 10 lei lesz. Tömeges megrendelésnél a pénzt előre tanácsos beküldeni, mert az utánvételezett csomagok szállítása jóval megdrágítja a beszerzést. Minthogy a könyv kiadói a szerzők, a megrendelések vagy a szerzőkhöz vagy Béres Károly könyvnyomdájába küldendő Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand, Rákóczi-ut 14.

Értesítés. Az elemi iskolák IV-ik és VI-ik osztályu tanulói részére szükséges évvégi bizonyítványok az előírt román-magyar szöveggel, melyet dr Caba Ágoston kir. tanfelügyelő ur volt szíves revideálni — finom famentes papíron nyomva 10 darab 5 leiert kaphatók Béres Károly, nyomdatulajdonosnál.

Hivatalos rész.

853—1922.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Mihez tartás és további intézkedés végett a közoktatásügyi minisztérium kolozsvári államtitkárságának 300—1922. sz. a. kiadott és a vármegyei és városi közigazgatási bizottságokhoz megküldött rendeletet van szerencsém teljes másolati szövegében megküldeni.

Másolat. Az államsegély a felekezeti elemi iskolák részére az illető tanítói állás díjlevelének figyelembe vétele mellett engedélyeztetik.

Minthogy az érvényben levő díjlevelek, a háboru előtti értékelés folytán a tényleges állapotnak nem felelnek meg, mert a természetbeni járandóságok ára már évek óta jelentékenyen emelkedik, ennél fogva ha a fizetés kiegészítés az akkor megállapított jövedelem alapján történne, elrendeljük, hogy mindazoknak a tanítóknak, akik a jelenben vagy a jövőben államsegélyt élveznek, természetbeni járandóságaik újraértékeltetnek.

A díjlevelet azoknál az iskoláknál is meg kell állapítani, illetőleg értékelni, melyek 1918 december 1. után szerveztettek, ahol megállapítandó az is, hogy a tanítók milyen alappól kapják fizetésüket és ez a fizetés milyen összeget tesz ki.

Az értékelést a járási főszolgabíró eszközli, az érdekelt egyházi hatóságok közreműködése mellett. Az 1917—1921. évi árak középszámítása szerint. Az 1907. évi XXVII. tc. 8. §-ában foglalt rendelkezés értelmében, szem előtt tartván a legutóbbi javadalmi jegyzőkönyvet. Az eljárást meghatározza a 76.000—1907. sz. a. kiadott utasítás 16. és 17. §-a, továbbá az 1893. évi 29.751. és 38.072. számú körrendelet. A díjlevél, illetőleg javadalmi jegyzőkönyv 4 eredeti példányban állítandó ki és az illetékes közigazgatási bizottságnak jóváhagyás végett beterjesztendő.

Mindazok, akik az értékelés körül eljárnak, anyagi felelősséggel tartoznak. A javadalmak összeírását és értékelését az 1922. évi augusztus hó végéig be kell fejezni, hogy a tanítók fizetése folyó évi április 1-től az új díjlevél illetőleg javadalmi jegyzőkönyv alapján megállapítható legyen.

A szükséges nyomtatványokat az iskola fenntartó saját költségökön a kolozsvári „Ardeaul” nyomdában (Strada Memorandum 22. szám) fogják beszerezni.

Atyafiságos üdvözléttel
Nagyvárad, 1922 június 24.

Sulyok.

808—1922. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

A közoktatásügyi minisztérium kolozsvári vezérigazgatóságának a földmívelésügyi miniszter felhívása folytán 4933—1922. VI. sz. intézkedése alapján felkérem, hogy az elemi iskolai tanító urakat az agrár törvény végrehajtása tárgyában kiadott szabályrendelet 130. §-a értelmében figyelmeztetni méltóztassék, hogy a tanítók a helyi bizottságoknak jogosult tagjai

s a bizottsági üléseken és a kisajátítási kimutatások összeállításánál részt venni kötelesek.

Ezen rendelkezés ellen vétőkkel szemben az államkormány a megtorló lépéseket meg fogja tenni. Atyafiságos üdvözléttel
Nagyvárad, 1922 június 24.

Sulyok.

739—1922. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

A közoktatásügyi minisztérium kolozsvári államtitkárságának 8078—1922. VI. sz. intézkedése folytán, melyben a C. F. R. kolozsvári üzletvezetőségének a vasuti vonalak mentén előforduló tolvajlások megakadályozása céljából kért intézkedésre vonatkozik, felkérem, hogy az elemi iskolai tanítókat utasítani méltóztassék, miszerint azok tanítványaikat a vasuti berendezések megóvására, annál inkább figyelmeztessék, mert a megejtett vizsgálat azt igazolta, hogy a károkat legtöbb esetben tanuló gyermekek okozták.

Atyafiságos üdvözléttel
Nagyvárad, 1922 június 24.

Sulyok.

A bihari egyházmegye esperesi hivatalától.

150—1922.

Az egyh. közgyűlés határozata folytán felhívom állásuktól eltávozott és évek óta távollévő Sulyok Róza siteri és Kovács Julianna kügypusztai tanítóknak, hogy e hirdetés megjelenésétől számított **30 napon belül** foglalják el állásaikat. Ha ez idő alatt nem jelentkeznek, állásukról lemondottaknak tekintetnek s állásuk betöltetik.

Nagyvárad, 1922 június 27.

Csernák Béla,
esperes.

Pályázat

a kisnyégerfalvai lelkész-tanítói állásra. Javadalom: 300 lei készpénz, 10 mázsa buza, 10 mázsa tengeri, 16 köbméter hasábfu, 4 hold föld az ugynevezett paprét, teljesen megmunkálva, lelkész magjával bevetve, a termés betakarítva és behordva. Stóla: keresztes 10 lei, esketés 10 lei, temetés háztól imával 10 lei, templomból predikációval 25 lei. Kötelessége a lelkész teendők végzésén kívül az iskolába járó gyermekeknek az érvényes tanterv szerinti tanítása. Növendékek száma átlag 40. Pályázhatnak okleveles lelkészek. A pályázati kérvénnyel ezen hirdetés megjelenésétől számított 3 hét alatt Böszörményi Lajos espereshez, Nagyszalontára küldendők.

765—1922.

Tekintetes Igazgatóság!

A nagyváradai tankerületi főigazgatóság 1320—1922. sz. a. közölte hivatalommal, a bukaresti közoktatásügyi minisztérium 63825—1922. sz. a. kiadott rendeletét, mely szerint az 1922—23 tanévtől kezdve minden kisebbségi felekezeti iskola kizárólag csak azon kisebbséghez vagy hitfelekezethez tartozó tanárokat alkalmazhat és tanulókat vehet fel. E ren-

delet alól fölmentést nagyon jól megindokolt és csak egészen kivételes esetben a tankerületi főigazgatóság ad.

A szóban forgó rendelet kézhezvétele után a nagyváradi különböző hitfelekezeti iskolák fenntartói a nagyváradi róm. kath. egyházmegye püspöke nagyméltóságú gróf Széchényi Miklós ur közvetítésével felterjesztést intézvé a bukaresti közoktatásügyi miniszter urhoz, onnan 46141-1922. sz. a. a következő leirat érkezett. Van szerencsém tisztelettel tudomására hozni, miszerint a miniszter jóváhagyja, hogy egyelőre a tanügy újraszervezéséig a magyar felekezeti iskolákba beirhatók legyenek más magyar felekezethez tartozó növendékek, amennyiben az illető helyen nincs állami iskola.

A közoktatásügyi miniszter urnak ez az utóbbi rendelkezése tehát enyhítést jelent, 63825-1922. sz. rendeletén. Ennélfogva felhívom a tekintetes igazgatóságot, hogy ennek figyelembe vételével az utóbbi közölt rendelet értelmében eljárni méltóztassék.

Teljes tisztelettel

Nagyvárad, 1922. június 23-án.

Sulyok.

870-1922.

Nagytiszeletű Esperes Ur!

A közoktatásügyi minisztérium kolozsvári államtitkárságának 5700-1922. VI. sz. körrendelete folytán becses tudomására hozom, hogy a folyó évi szeptember hó 1-étől kezdve iskoláinkban csak okleveles tanítók alkalmazhatók és így az 1868 évi XXVIII t.c. 133. és 144. §-ai értelmében a lelkész és tanítói állást egyesíteni nem lehet. Arra tekintettel azonban, hogy vannak egyházközségek, hol a tanítás csak a lelkészek alkalmazásával folytatható, a tanügyi államkormány az iskola fenntartó kérésére esetről esetre, a helyi körülménynek mérlegelése után kivételesen hajlandó beleegyezni, hogy a lelkészek is taníthassanak.

Az ilyen kérvényeket a közoktatásügyi minisztérium kolozsvári vezérigazgatósághoz kell intézni. A kérvényeket következőleg kell felszerelni: 1. Lelkészi oklevél. 2. Tanítói oklevél. 3. Községi bizonyítvány arról, hogy az illető román állampolgár, politikai és polgári jogai megvannak. 4. Községi bizonyítvány arról, hogy az elemi iskolai tanítás tanító hiányában több mint egy év óta szünetel.

Az eképen felszerelt kérvényt a közigazgatási bizottsághoz kell benyújtani, mely a tanfelügyelő meghallgatása után terjeszti fel az illetékes hatósághoz.

A vármegyei és városi köz. ig. bizottságok utasítást nyertek, hogy ez évi szeptember 1-től kezdve azokat a lelkészeket, kik a kolozsvári közoktatásügyi vezérigazgatóság előzetes engedélye nélkül elemi iskoláinkban tanítanak, a tanítástól tiltsák el.

Atyafiságos üdvözléssel

Nagyvárad, 1922. június 24.

Sulyok.

Szülők figyelmébe!

Ha pénzt akarnak megtakarítani, úgy látogassanak el

SCHNEIDER és MIHELFIHEZ

Ferdinánd király- [Rákóczi-] út 10. [Széchényivel szembe.]

Nagytiszeletű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922. sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott **román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat** famentes papírra nyomtatva raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Előmeneteli és mulasztási napló, íve 70 bani
Haladási napló --- --- --- íve 60 bani

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is költethetek, a Mulasztási Naplót kötetenként 20 Leiért, a Haladási Naplót 12 Leiért.

Értesítő könyvecske, darabja 2 lei 20 bani.

Elemi iskolai bizonyítvány darabja 50 bani.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jönnévi könyvnyomdát szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve és azt előre is megköszönve, vagyok

hittestvéri tisztelettel

BÉRES KÁROLY nyomdatulajdonos,

az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója

Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

A háboru alatt
leszerelt

ORGONA

sípoknak
ujakkal

pótlását megkezdtem és már eddig is több
református egyház orgonájának

helyreállítását

pontosan elvégeztem. — A nagytiszeletű lelkész hivatoltnak szívesen küldök költségvetést, de kérem, hogy előbb a leszerelési bárcát beküldeni szíveskedjenek.

ORSZÁGH ANTAL orgonaeépítő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi) - út 41. sz.

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad

6-6

Hármas-utca 9.

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó :: minden munkát, javítást és átalakítást. ::

Gyermek ruha!

Hol megérkeztek!

Bécsi fiú és gyermek ruha u. m.: fiú- és leányka kabát különlegességek.

Bel- és külföldi gyapju-szövetek, szabókellékek dús választékban.